

Functieprogramma: Sociotherapeutische leefmilieus

Toepassing in de VVT

het gevoel van samen

Sociotherapeutische leefmilieus

Kennismaking

- Anouk Matser
- Gezondheidszorg psycholoog
- Archipel Zorggroep
- Zorg- en functieprogrammaleider

Sociotherapeutische leefmilieus

Programma

- Theorie: concept sociotherapeutische leefmilieus
- Praktijk: Archipel en Zorggroep Almere
- Onderzoek: LEV ism UKON

Het leefmilieu concept

Archipel Kenniscentrum

Kenniscentrum

- 2009: oprichting Kenniscentrum en expertteams
- 2013: functieprogramma leefmilieus klaar

Doelen

- Vastleggen van kennis en ervaring
 - Door ontwikkelen van kennis en ervaring
 - Gespecialiseerd aanbod
-
- Zorgprogramma GP / Functieprogramma leefmilieus

Sociotherapeutische leefmilieus

Archipel
Kenniscentrum

Functieprogramma
Sociotherapeutische leefmilieus

Film

Archipel

<https://youtu.be/pmCQ9TCxl0s>

Zorggroep Almere

<https://youtu.be/Lv4v74fk5R0>

Het leefmilieuconcept

Aanleiding start leefmilieus

- 2005
- Gedragsproblemen / conflicten
- Vraag naar plekken voor specifieke doelgroepen

Het leefmilieu concept

Herkomst

- GGZE

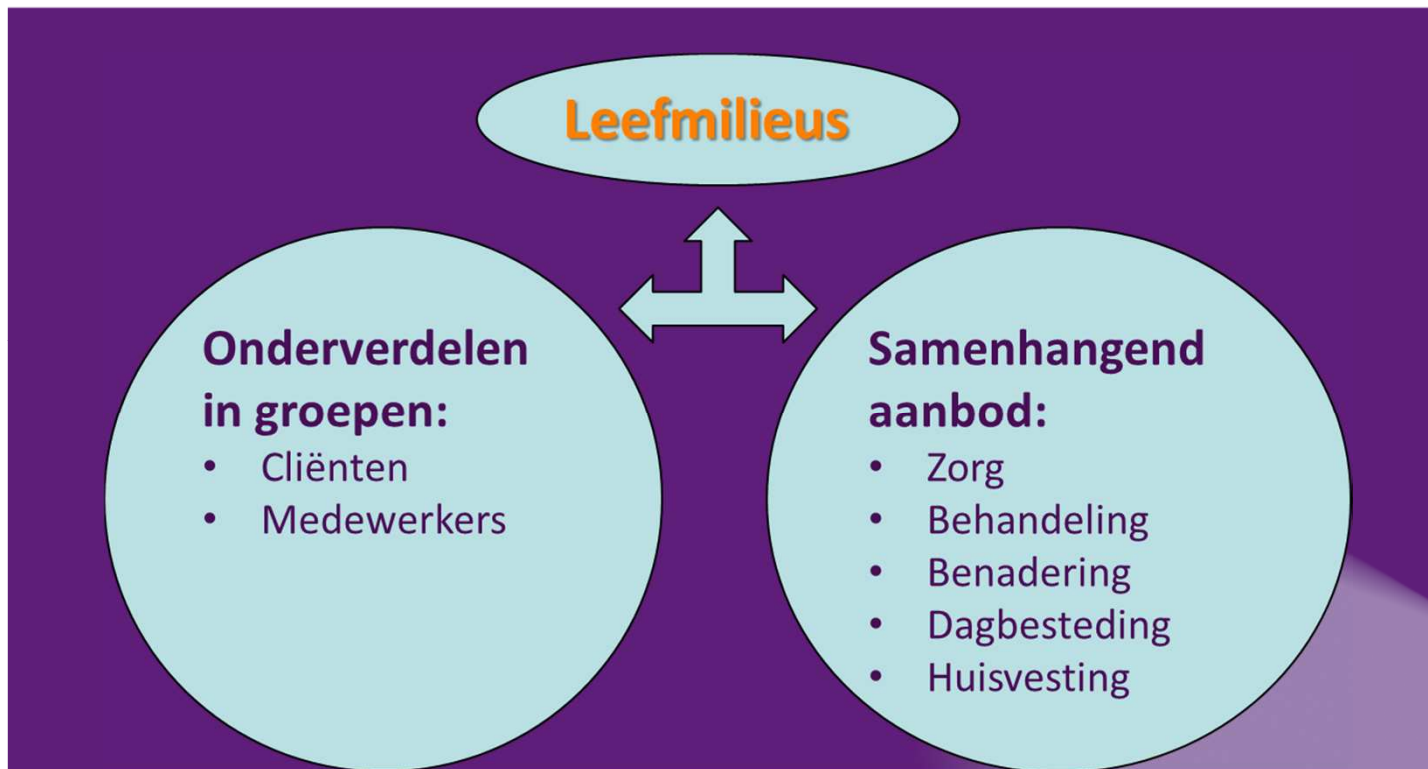
Het leefmilieuconcept

Doelstelling leefmilieus

‘Bieden van een structuur die aansluit op de zorgvraag en die door omgevingsinterventies op zich al een vorm van behandeling is’

Het leefmilieuconcept

Het leefmilieuconcept

	Kernbegrippen	Clïënt	Medewerker
Sociogroep	• Zelf doen • Prikkel • Uitdaging • Maatschappij • Samen / groep	• Actief • Zinvol bezig zijn • Contacten	• Begeleiding met handen op de rug • Stimuleren • Samen met cliënt
Balansgroep	• Balans rust en activiteit • Balans contacten en op zichzelf zijn • Structuur • Individueel of kleine groep	• Basis structuur • Eigen gang gaan • Duidelijkheid	• Helpen met structureren • Consequent • Bijsturen
Sfeergroep	• Veiligheid • Rust • Sfeer • Mogen • Kleine groep	• Kwetsbaar • Angstig • Rust	• Zorgend • Toedekkend • Overnemen waar nodig
Bakengroep	• Individueel • Houvast • Weinig prikkels • Eigenheid	• 1 op 1 contact • Op zichzelf • Snel in conflict	• Sturen en houvast bieden • 1 op 1 contact • Veiligheid waarborgen • Begrenzen

Wat levert het op?

Cliënten:

- Verblijf met gelijkgestemden
- Verminderen probleemgedrag
- Verbeteren groepsdynamiek
- Cliënten worden minder snel overvraagd of overprikkeld
- Minder dwaalgedrag
- Minder z.n. medicatie

Team:

- Expertise van medewerkers wordt adequater ingezet
- Bewuster begeleiden en behandelen
- Bewust werken vanuit een belevingsgerichte visie
- Teambuilding

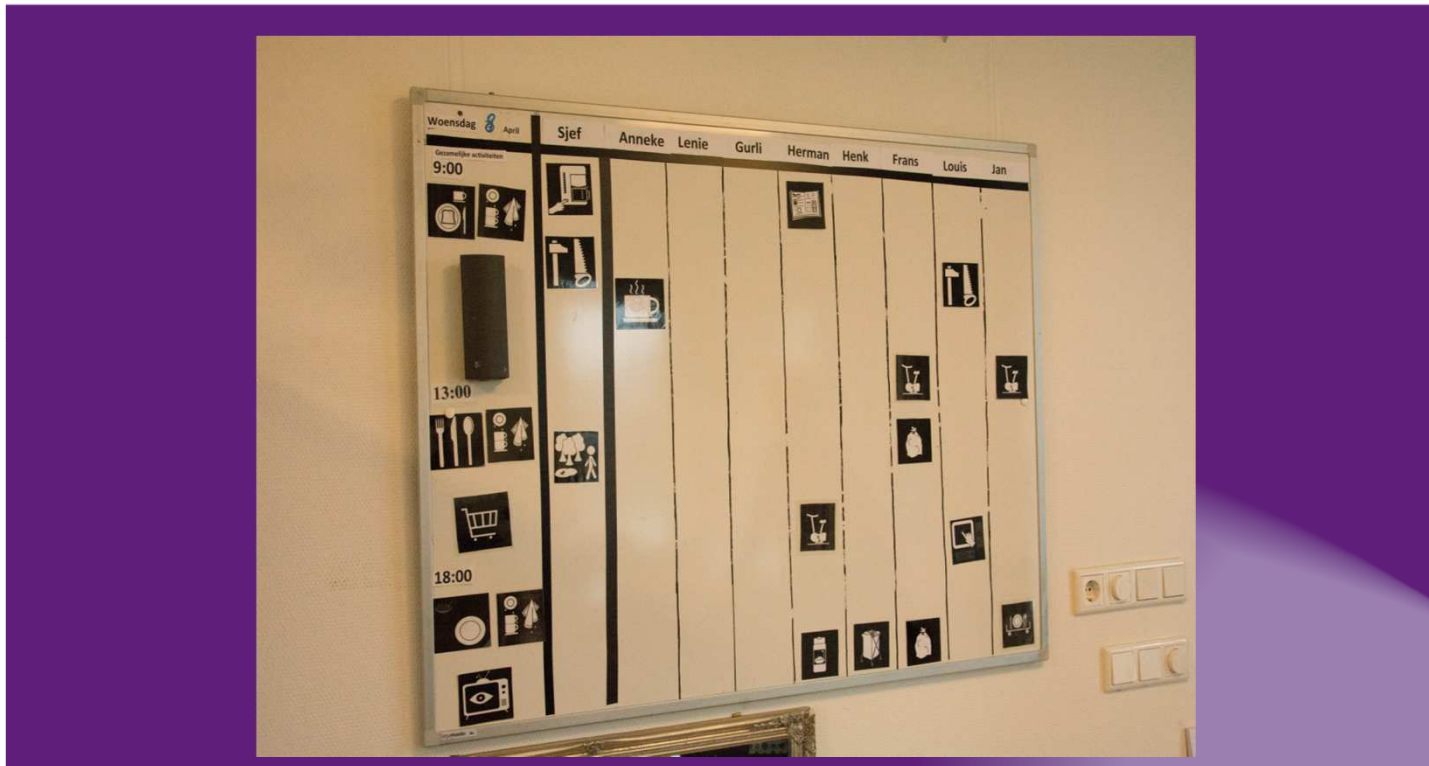
Impressie inrichting

Impressie inrichting

Impressie inrichting

Oefening inrichting

Oefening inrichting

Impressie inrichting

Impressie inrichting

Oefening cliëntprofiel

Uitspraken van cliënten

1. *'Ik raak snel in conflict met mijn omgeving'*
2. *'Ik houd van gezelligheid en mensen om me heen'*
3. *'Ik geniet van de rustige sfeer in de huiskamer'*
4. *'Ik wil mijn eigen gang gaan, soms sluit ik aan bij een groepje'*
5. *'Ik word bang als het te druk is of als ik fouten maak'*
6. *'Ondanks mijn ziekte ben ik graag actief bezig'*

Onderzoek

ONDERZOEK

LEV voor betere zorg: leefmilieus in verpleeghuizen

- Projectleider: Drs. D. L. Gerritsen (UMC)
- Mede aanvrager: Prof Dr. Koopmans
- Projectcommissielid:

Archipel - A. Matser

Waalboog - T. Smulders

Zorggroep Almere - J. Trouw

ONDERZOEK

LEV voor betere zorg: leefmilieus in verpleeghuizen

- **Doel:** wetenschappelijke onderbouwing van de effecten
- **Onderzoeksvragen:**
 1. Welke elementen en implementatiestrategieën zijn te onderscheiden en wat zijn de theoretische en empirische evidentie hiervoor?
 2. Wat kan geoptimaliseerd worden aan elementen en implementatiestrategieën?
- **Methode:** kwalitatieve en kwantitatieve sub-studies (literatuurstudie, procesevaluatie en effectstudie)
- **Opbrengsten:** bijgesteld functieprogramma / factsheet

Ontwikkelen

Implementeren

Borgen

Implementeren

Rollen en taken

- VV
- AB
- Psycholoog
- Kartrekkers VV
- SO betrokken bij besluitvorming en evaluatie leefmilieu keuze

Implementeren: rollen en taken

Psycholoog

- Conceptbewaker
- Inhoudsdeskundige
- Helpen met vertalen van theorie naar praktijk
- Medebeoordelaar leefmilieu keuze

Implementeren: rol en taken

V&V / Woonbegeleiders

- Actieve rol overbrengen van kennis en vaardigheden op de werkvloer
- Actieve rol in teambijeenkomsten en leefmilieu overleggen (met name in de start fase)
- Evalueren van leefmilieus: signaleren van problemen
- Cliënten doelgericht begeleiden vanuit leefmilieuafspraken
- Wensen behoeften en hulpvragen van de cliënt in kaart brengen (bepalen juiste leefmilieu)

Implementeren: rol en taken

Activiteiten begeleiders

- Bieden van activiteiten afgestemd op de eisen vanuit het leefmilieu
- Begeleiding van vrijwilligers
- Cliënten doelgericht begeleiden vanuit leefmilieuafspraken
- Competentiegericht werken

Implementeren: rol en taken

Kartrekkers

- Planning leefmilieu overleggen
- Voorzitten van leefmilieu overleggen
- Maken en bijhouden van leefmilieumap
- Training on the job t.a.v. doelgericht begeleiden

Multidisciplinair

Samenwerking

- Muziektherapeut, aanbod afgestemd op leefmilieus
- Aactiviteitenbegeleiding versus woonbegeleiding
- Fysiotherapie op zoek naar mogelijkheden

Implementeren: voorwaarden

Voorwaarden voor het implementeren van leefmilieus

Organisatie

- Op management niveau staat men achter het concept en de implementatie.
- Scholing en bijeenkomsten worden gefaciliteerd.
- Er is inspraak mogelijk ten aanzien van bouwplannen, het gebruik van ruimtes en de inrichting en aankleding van de afdeling en huiskamers.

Fysieke ruimte

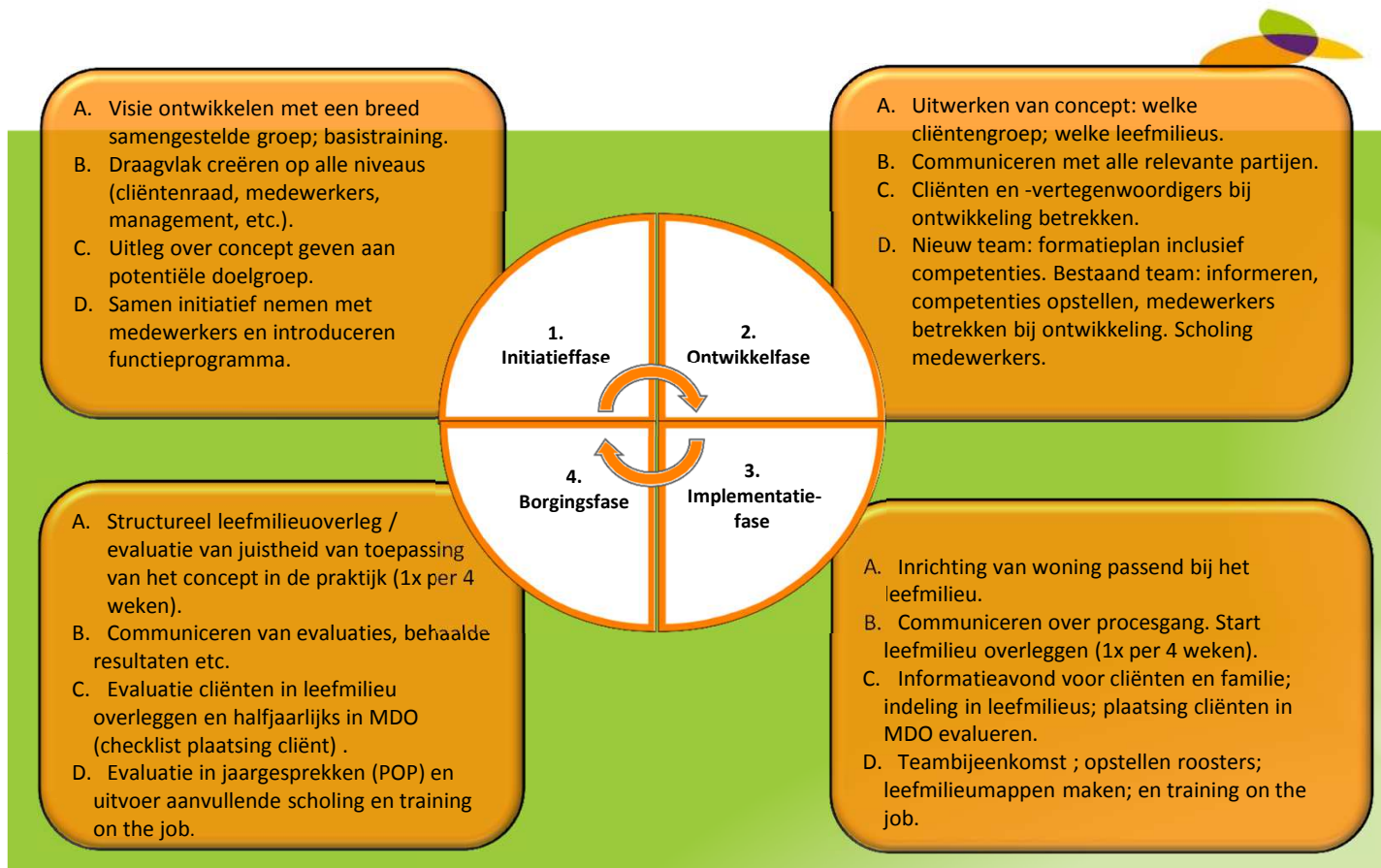
- Er zijn ruimtes aanwezig, of die kunnen gecreëerd worden, voor het samenstellen van relatief kleine groepen cliënten bijvoorbeeld van 6-10 cliënten.
- Het is mogelijk om de ruimtes flexibel en naar maatstaven van de leefmilieus in te richten.

Medewerkers

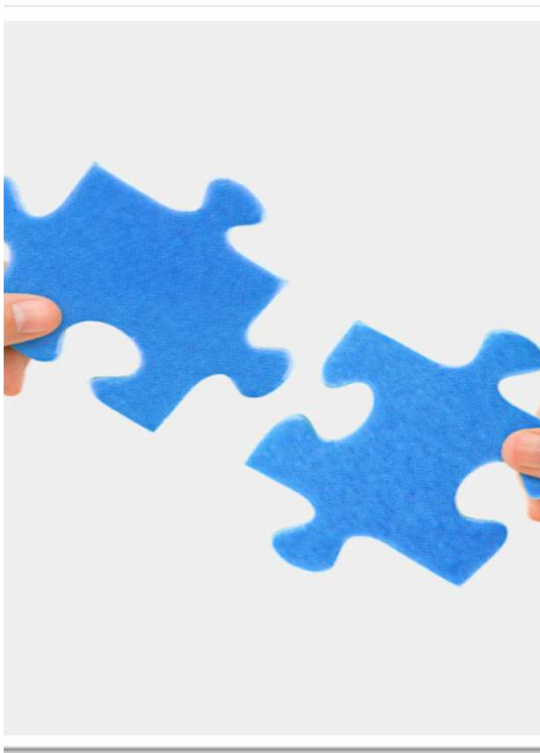
- Het team is gemotiveerd en vindt het prettig om overwegend in een vast team binnen één leefmilieu te werken.
- Teamleden zijn bereid scholing te volgen en training on the job te krijgen.
- Teamleden zijn flexibel.
- Het team is in staat om het leefmilieuconcept, met begeleiding van leidinggevend en de psycholoog, te vertalen naar de dagelijkse praktijk.

Cliënt en vertegenwoordigers

- Zijn goed geïnformeerd over het leefmilieuconcept, zowel de voordelen als ook de gevolgen van eventuele interne overplaatsing als het leefmilieu niet meer passend is.
- Zijn gemotiveerd om mee te denken over de gedragscode en leefmilieu gebonden afspraken.

Sociotherapeutische leefmilieus: borgen

Borgen

- Leefmilieu overleggen
- Evaluatie plaatsing (checklist) (MDO/ZAP)
- Leefmilieu map
- Betrekken van cliënten en verwanten
- Psycholoog conceptbewaker
- Team VV AB WB uitvoerders

Checklist

	KENMERKEN BINNEN DE LEEFMILIEUS		Sociaal		Prikkel		Houding cliënt		Gericht op		Benadering medewerkers (1)		Benadering medewerkers (2)		
		Groep	Individueel	Veel	Wisselend	Weinig	Actief / nuttig willen zijn	Passief	Maatschappij	Afdeling	Zelfstandigheid prikkelen	Ondersteunen/ Overnemen	Uitdagen	Beschermen	Structuur bieden/ Begrenzen
PROFIEL BEHOEFTE CLIËNT (aankruisen)															
PROFIEL PER LEEFMILIEU (onder)															
Sociogroep (stimulerend)		x		x			x		x		x		x		
Balansgroep – groep (Structurerend)		x	x		x		x		x	x	x				x
Balansgroep – individueel (Structurerend)			x		x			x		x		x			x
Sfeergroep (Beschermend)		x				x		x		x		x		x	

Sociotherapeutische leefmilieus

Nabespreking rondleiding

Vragen en discussie....

